

Styrdokument

Riktlinjer för försörjningsstöd

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

1 ALLMÄNT	5
1.1 Barnperspektiv	6
1.2 Kvinnofridsperspektiv	6
2 FÖRSÖRJNINGSSTÖD	7
2.1 Riksnorm.....	7
2.2 Faktiska kostnader	7
2.2.1 Boende.....	7
2.2.2 Hushållsel/elkostnad	8
2.2.3 Hemförsäkring med rättsskydd.....	9
2.2.4 Arbetsresor	9
2.2.5 Avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa.....	9
3 BISTÅND TILL LIVSFÖRING I ÖVRIGT	10
3.1 Läkarvård och medicin	10
3.2 Glasögon	10
3.3 Skulder.....	10
3.4 Hemutrustning.....	11
3.5 Spädbarnsutrustning.....	11
3.6 Telefon	11
3.7 Akut tandvård.....	11
3.8 Bastandvård.....	12
3.9 Underhållsstöd	12
3.10 Barnomsorgsavgifter	12
3.11 Hemtjänstkostnader	12
3.12 Rättshjälpsavgift	12
3.13 Flyttkostnader.....	12
3.14 Begravningskostnader	13
3.15 Resor och rekreation.....	13
3.16 Bilkostnader och innehav	13
3.17 Träningslägenhet/Andrahandskontrakt	14
3.18 Ekonomisk rådgivning	14
3.19 Förmedlingsmedel.....	14
3.20 Jobbstimulans	15
3.21 Bilbarnstol.....	15
3.22 Fritidspeng	15
3.23 Umgänge/umgängeresor med förälder	15

4 INKOMSTBERÄKNING.....	16
4.1 Inkomster som skall beaktas.....	16
4.2 Inkomster som inte skall beaktas.....	16
4.3 Skattejämkning och förbehållsbelopp.....	17
4.4 Sparmedel och andra tillgångar.....	17
4.5 Bostadsbidrag.....	17
5. SÄRSKILDA GRUPPER.....	18
5.1 Vuxna personer med gemensam bostad.....	18
5.2 Hemmavarande ungdomar med inkomst.....	18
5.3 Hemmavarande ungdomar utan inkomst.....	18
5.4 Arbetslösa.....	18
5.5 Studerande.....	18
5.6 Utländska medborgare.....	19
5.7 Asylsökande.....	19
5.8 Vårdtagare vid institution.....	19
5.9 Extra peng i december till barnfamiljer.....	20
5.10 Tappad plånbok.....	20
5.11 Företagare eller personer med fria yrken.....	20
6. SÄRSKILDA FRÅGOR.....	21
6.1 Hyresdel för ungdom som bor hos föräldrarna.....	21
6.2 Återkrav.....	21
6.3 Utbetalning av bistånd.....	21
6.4 Misstänkt socialbidragsbedrägeri.....	22
BILAGA 1 - Riksnorm.....	23
BILAGA 2 - Hyreskostnader.....	24
BILAGA 3 – Bastandvård.....	25

1 ALLMÄNT

Syftet med riktlinjerna är likabehandling när det gäller såväl bidragsnivå och förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd, som insatser som skall erbjudas från individ- och familjeomsorgen.

Riktlinjerna skall samtidigt ge stöd och vägledning för arbetet.

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men skall inte tolkas som absoluta regler. Enligt socialtjänstlagen skall en individuell behovsprövning alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar detta avsteg från riktlinjerna. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation med hela kommunen som jämförelseunderlag. Även de krav som ställs på den biståndssökande skall anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Ny lagstiftning och rättsliga utslag i domstol skall fortlöpande beaktas.

De lagar som främst reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL), socialtjänstförordningen (SoF) förvaltningslagen (FL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL) och kommunallagen (KL).

Försörjningsstöd och annat ekonomiskt bistånd är ett komplement till den egna inkomsten och ekonomiska förmåner. Det är välfärdssystemets yttersta skyddsnät. Rätten till bistånd begränsas inte till några i lagen direktangivna situationer.. Socialtjänstens uppgift är att tillsammans med den enskilde försöka hitta strategier för att förändra sin livssituation. Ytterst har den enskilde ansvaret för sitt eget liv och måste därför få förutsättningar för att handla och styra sin egen tillvaro. Socialtjänsten ska sträva efter att hjälpa människor att så långt som möjligt få makt över sina egna liv.

Den som för sin försörjning och livsföring i övrigt, inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt kan ha rätt till bistånd.

Ekonomiskt bistånd ska dels trygga den enskildes eller familjens försörjning och vård, dels vara förebyggande och rehabiliterande. Insatserna ska utformas för att avhjälpa det aktuella behovet samt syfta till att den enskilde i framtiden själv kan klara sin försörjning och livsföring i övrigt. När rätten till bistånd skall bedömas måste hänsyn tas till i vilken omfattning den enskilde själv kan tillgodose det aktuella behovet. Till skillnad från de flesta andra svenska bidragssystem bygger rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen ytterst på en individuell behovsbedömning.

Försörjningsstöd eller bistånd till livsföring i övrigt utgår efter individuell behovsprövning och ska täcka behovet av en skälig levnadsnivå. Vid en skälighetsbedömning bör en jämförelse göras mellan den enskildes kostnader som låginkomsttagarens.

En aspekt att ta hänsyn till kan vara om behovet av bistånd till försörjningen är kort- eller långvarigt. Vid kortvariga perioder av bistånd eller inkomster på motsvarande nivå, kan socialtjänsten ta hänsyn till att den biståndssökande själv kan bekosta det som inte är akut. Det kan t.ex. innebära att behov som inte är akuta skjuts upp till dess att den biståndssökande själv kan betala.

Socialnämnden kan enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen ge bistånd utöver vad som följer av 4 kap 1 §.

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att en ansökan om ekonomiskt bistånd först prövas enligt 4 kap 1 § och först därefter om det finns förutsättningar att bevilja bistånd med stöd av 4 kap 2 §.

Beslut om bistånd enligt 4 kap 1, 5 §§ Socialtjänstlagen kan överklagas av part genom förvaltningsbesvär enligt 16 kap 3 § Socialtjänstlagen.

Justeringar av basbeloppet sker vid årsskiftet samt aktuella revideringar löpande under perioden.

1.1 Barnperspektiv

Två av barnkonventionens huvudprinciper; principen om barnets bästa och barnens rätt att få uttrycka åsikter och få sin åsikt beaktad i förhållande till sin ålder och mognad, finns införda i Socialtjänstlagen:

- Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas
- När en åtgärd rör ett barn

I bidragshushåll där det finns barn och ungdomar skall deras situation uppmärksammas. När beslut rör barn ska särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver och i ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna för barnet övervägas innan beslut fattas. Vid avslagsbeslut skall det dokumenteras att övervägande har skett. Utgångspunkten är alltid att föräldrarna inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnet.

1.2 Kvinnofridsperspektiv

Enligt handlingsplan för kvinnofrid ska våldsutsatta kvinnor och deras barn erbjudas stöd och hjälp från socialtjänsten. I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att uppmärksamma det behov av hjälp som kan finnas i hushållen i samband med mäns våld mot kvinnor i nära relationer och i samband med hedersrelaterat våld.

Vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd i form av exempelvis skyddat boende får kvinnans ekonomi inte avgöra om behövliga insatser skall beviljas eller ej. Vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd ska däremot behovsprövningen kompletteras med ekonomisk prövning, dvs om kvinnan själv har inkomster eller tillgångar som kan tillgodose hennes ekonomiska behov. I det akuta skedet är dock skyddsbehovet det primära och tillfälligt ekonomiskt bistånd kan beviljas utan sedvanlig prövning. Att hänvisa till mannens försörjningsskyldighet är olämpligt i det akuta skedet.

I samband med familjevåld kan det vara lämpligt att lägga upp separata akter på kvinnan och mannen.

Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla sorters situationer eller behov som kan tänkas uppstå. Riktlinjerna beskriver vanligast förekommande situationer och behov. I övrigt får en individuell bedömning göras och undantag kan alltid göras i akuta situationer eller i situationer där någon riskerar att hamna i nöd.

Se separata riktlinjer för våld i nära relationer.

2 FÖRSÖRJNINGSTÖD

2.1 Riksnorm

Riksnorm fastställs av regeringen och är en schabloniserad del av försörjningsstödet.

Riksnormen omfattar personliga kostnader och hushållskostnader för nedanstående poster:

Personliga kostnader

- livsmedel
- kläder och skor
- fritid och lek
- hälsa och hygien
- barn- och ungdomsförsäkring

Hushållets kostnader

- förbrukningsvaror
- dagstidning, telefon, mobiltelefon och TV-licens (kostnader för kabel-TV),
- Internet och dator ingår inte

2.2 Faktiska kostnader

Faktiska och rimliga kostnader beviljas vid behov för följande:

- boende
- hushållsel
- hemförsäkring
- arbetsresor
- avgift till fackförening och arbetslöshetskassa.

2.2.1 Boende

Bidragsberättigade har rätt till försörjningsstöd för skäligen bostadskostnader. Innevarande månads hyra betraktas inte som hyresskuld även om den förfallit till betalning. Bostadsbidrag och bostadstillägg räknas som inkomst.

Normer för högsta godtagbara bostadskostnad (brutto) får bedömas utifrån vad som är skäligt motsvarande vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Om kostnaden för bostaden är oskäligt hög bedöms i varje enskilt fall. Då bostadskostnaderna bedöms vara för höga ställs krav på byte av bostad. Kravet är främst

motiverat vid långvarigt bistandsbehov. Om bistandsbehövet bedöms vara under en kortare tidsperiod kan det inte ställas lika långtgående krav på att den enskilde skall medverka till att byta bostad. De krav som ställs på att den enskilde skall flytta till en billigare bostad utgår från en individuell bedömning och sker med hänsynstagande till sociala konsekvenser. Konsekvenser för barn i familjen ska alltid utredas och finnas med vid bedömningen.

Förutsättning för krav på flyttning eller reducering av ersättning för boendekostnaden är att det finns faktiska möjligheter att få annan bostad. Den enskilde skall dessutom få skälig tid

(3-4 månader) för att byta eller avyttra bostaden under förutsättning att den enskilde aktivt medverkar till att sänka sina boendekostnader.

För umgängesberättigad med regelbundet umgänge, tas hänsyn till behov av större bostad än för ensamstående.

Personer som är häktade eller avtjänar en faktisk strafftid på upp till max 6 månader kan beviljas den faktiska boendekostnaden under häktnings- eller strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa.

Riksförsäkringsverkets schabloner för beräkning av bostadskostnad 2015		
Ändamål	Kr/kvm och år	Övrigt
Värme		
Vatten Hushållsel		Max 800 kr/månad totalt
Sophämtning		
Varmvatten		
Driftkostnad småhus Såsom VA, sophämtning, underhåll och försäkringar		

Vid beräkning av boendekostnad för egen fastighet och bostadsrätt ska nettoräntan beräknas, det vill säga räntekostnad minus skattejämkning. Dessutom kostnader för drift, såsom vatten, uppvärmning, sophämtning, fastighetsförsäkring och fastighetsskatt. Amortering ligger alltså utanför och beräknas ej som godtagbar boendekostnad.

2.2.2 Hushållsel/elkostnad

Bistånd skall beviljas om kostnaden bedöms som skälig.

I fråga om skäliga kostnader måste det göras en individuell bedömning utifrån den biståndssökande. Om förbrukningen är oskäligt hög skall orsaken klarläggas.

Den sökande kan med fördel rekommenderas att erhålla månatliga fakturor för dessa kostnader.

Elkostnad som avser uppvärmning räknas som en del av boendekostnaden

2.2.3 Hemförsäkring med rättsskydd

Hemförsäkring godtas med faktiskt belopp som motsvarar ortens avgifter och bedöms som skälig. Observera att försäkringar är inkluderade i driftskostnaderna för småhus.

2.2.4 Arbetsresor

Bistånd till arbetsresor med bil kan beviljas om allmänna kommunikationer eller möjlighet till samåkning saknas. Kostnaden beräknas med 14: -/mil och skall omprövas minst var tredje månad. Om behovet av ekonomiskt bistånd till arbetsresor blir långvarigt skall socialtjänsten diskutera eventuellt byte av bostad/bostadsort. För personer som reser med allmänna kommunikationer godtas faktisk kostnad för månadskort eller motsvarande.

2.2.5 Avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa

Avgift till fackförening godtas. Observera att avgiften ofta är avdragen på lönen. Även avgift för enskild anslutning till arbetslöshetskassa godtas, dock inte tilläggsförsäkring.

3 BISTÅND TILL LIVSFÖRING I ÖVRIGT

3.1 Läkarvård och medicin

Bidrag kan efter behovsprövning beviljas för hälso- och sjukvård som är medicinskt påkallad. Det gäller även medicin och resor i samband med sådan vård.

Högekostnadsskyddet ska alltid beaktas. Kostnader för läkemedel som inte täcks av högekostnadsskydd godtas inte.

Egenavgifter för läkemedel, förbrukningsmaterial eller hjälpmedel godtas då de föreskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal och kan bedömas utgöra en skälig levnadsnivå. Nödvändiga sjukresor till och från undersökning/behandling vad som motsvarar egenavgiften. Högekostnadsskyddet skall beaktas.

3.2 Glasögon

Den sökande skall uppvisa kostnadsförslag som styrker behovet och vad som ingår i skäligt pris.

Skälig kostnad för glasögon är lägsta paketpris som erbjuds av optiker.

Om den sökandes behov av ekonomiskt bistånd bedöms vara kortvarigt (mindre än 6 månader) skall detta vägas in i bedömningen, likaså om sökande varit självförsörjande länge.

Glasögonbågar beräknas med högst 1,75 % av basbeloppet (för år 2015 - 778 kr) om ej paketpris är aktuellt. Kostnader för glas godtas enligt ordination från läkare eller optiker. Kostnader för tonade eller progressiva glas godtas inte om inte särskilda skäl föreligger i det enskilda fallet som styrkts av läkare. Bidrag till kontaktlinser beviljas endast efter läkarutlåtande där det framgår att det är medicinskt motiverat framför glasögon.

Behov av läsglasögon pga stigande ålder eller annat kan tillgodoses i detaljhandel eller liknade och ryms inom ramen för posten hälsa och hygien.

3.3 Skulder

Bistånd till skulder beviljas normalt inte. Det kan beviljas efter särskild prövning under förutsättning att det har en avgörande betydelse för den sökandes fortsatta försörjning och bedöms vara rehabiliterande. På vilket sätt det har en avgörande betydelse eller är rehabiliterande, ska klart framgå av bedömningen i utredningen.

Om skulden uppkommit då den enskilde skulle ha fått hjälp om den vänt sig till socialtjänsten (ex hyra, el, a-kasseavgift etc), kan särskilda skäl finnas att bevilja ansökan. (se även kapitel jobbstimulans)

Bistånd till skulder beviljas aldrig i de fall skulden kan regleras på annat sätt. Skulder rörande skatter, underhållsstöd, böter, studiemedel mm kan efter särskilda regler avskrivas, efterges eller på annat sätt regleras och ska inte beviljas som ekonomiskt bistånd.

3.4 Hemutrustning

När en ansökan görs om bistånd till hel eller kompletterande hemutrustning skall en bedömning göras av den sökandes förutsättningar att själv kunna skaffa en del av utrustningen. Har den sökande möjlighet att inom rimlig tid med egen inkomst eller på annat sätt skaffa nödvändig hemutrustning eller har haft möjlighet innan ansökan görs skall ej bistånd normalt beviljas. Vissa undantag kan dock förekomma. Det kan gälla familjer med minderåriga barn eller personer där sociala/ekonomiska skäl gör att viss utrustning kan vara nödvändig i avvaktan på inkomst.

Vid prövning av bistånd till hemutrustning skall hänsyn tas till:

- Befintlig hemutrustning inkl utrustning som kan medföras vid separation eller flyttning från föräldrahemmet
- Bedömning av aktuell och framtida försörjningsmöjlighet

Rekommenderade belopp som kan beviljas:

Personhushåll under 25 år: 3 500 kr

Personhushåll över 25 år: 5 000 kr

Hushåll där barn ingår skall individuell bedömning göras utifrån barnets ålder, antal syskon och beslutas i samråd med enhetschef.

Vid ett mycket långt behov av ekonomiskt bistånd kan det även bli aktuellt med underhåll och komplettering av befintlig utrustning.

3.5 Spädbarnsutrustning

Bistånd till spädbarnsutrustning beviljas med högst 10 % av prisbasbeloppet. (för 2015: 4 450 kr) vid ett långvarigt behov av försörjningsstöd, 6 månader eller längre.

Biståndet avser första barnet och skall beaktas i bedömningen av ev kommande syskon.

3.6 Telefon

Ingår i riksnormen

3.7 Akut tandvård

Kostnad för akut tandvård godtas med faktiskt belopp under förutsättning att det bedöms som skäligt. Beloppet ska verifieras och det ska framgå att det rör sig om **akut tandvård**. Krav på den sökande kan inte alltid ställas att ansöka om ekonomiskt bistånd före akutbehandlingen.

3.8 Bastandvård

Se även bilaga

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till bastandvård till person som har ett långvarigt behov av försörjningsstöd ett år eller mer, eller levt under jämförbara ekonomiska förhållanden. En bedömning av framtida ekonomiska förhållande skall även göras.

Kostnadsförslag från tandläkare skall inhämtas.

Krav kan ställas på att den sökande tar månadsräkningar från tandläkaren.

3.9 Underhållsstöd

Försörjningsstöd till utgifter för underhållsbidrag beviljas **inte**. Den sökande kan söka anstånd hos försäkringskassan.

3.10 Barnomsorgsavgifter

Då rätten till försörjningsstöd prövats och bistånd beviljats kan rimliga kostnader för barnomsorg godtas i väntan på nedsättning av avgiften. Enligt socialstyrelsen bör barnomsorgsavgiften inte uppgå till ett så stort belopp så den enskilde inte har tillräckligt med pengar för sina personliga grundbehov. Det skulle annars innebära att vissa barnfamiljer måste söka socialbidrag varje månad endast för att kunna betala barnomsorgsavgiften. Det bör av utredningen framgå om barnomsorgstaxan är satt i förhållande till familjens aktuella inkomster

3.11 Hemtjänstkostnader

Kostnader för hemtjänst till äldre eller familjer som behöver stödinsatser i form av "Hemmas-hos-arbete" eller dylikt, beviljas efter sedvanlig prövning. I dessa fall ska utredaren medverka till nedsättning av avgiften. Kommunens avgifter för hemtjänst, tillsammans med kommunala avgifter för hälso- och sjukvård, får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte har tillräckligt med pengar för sina personliga behov. Det innebär att en avgift aldrig ska sättas till en sådan nivå att behov av ekonomiskt bistånd uppstår.

3.12 Rättshjälpsavgift

I första hand skall den sökande nyttja det rättsskydd som ingår i hemförsäkringen.

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självriskan vid rättsskydd och till den kostnad som tillkommer sökande om målet rör familjerättsliga ärenden.

3.13 Flyttkostnader

Vid flyttning av arbetsmarknadsskäl/andra godtagbara skäl kan flyttkostnad beviljas.

Skäliga kostnader omfattar:

- hyra av släpkärra, mindre lastbil inkl försäkring
- bränsle

3.14 Begravningskostnader

En förutsättning för att bistånd till begravningskostnader skall beviljas är att dödsboets tillgångar eller eventuella försäkringar inte täcker kostnaderna. Begravningskostnaderna går före **alla** andra kostnader som kan belasta dödsboet. Det bör även beaktas om den avlidne gett bort eller sålt tillgångar strax före dödsfallet. Likaså ska uppmärksammas hur tillgångarna i dödsboet är värderade.

Kostnader för kista, präst, organist, kapell, transport, dödsannons, kistdekoration, arbetskostnader, gravsten och minnesstund ingår i beräkningen av skäligena kostnader. Vid jordbegravning inkluderas kostnader för bärare och vid kremation urna och transport till krematorium.

Skälig kostnad i kommunen för begravning är 0,5 prisbasbelopp, (dvs. 22 250 kr år 2015). I förälders försörjningsskyldighet ligger ett ansvar att stå för kostnaderna för ett barns begravning.

3.15 Resor och rekreation

Om det finns särskilda skäl kan bistånd beviljas till rekreations- och semesterresor till en rimlig kostnad. Det gäller framför allt barnfamiljer som under en längre tid varit berättigade till ekonomiskt bistånd och inte haft möjligheter att åka någonstans på 2-3 år.

Socialtjänstlagen gäller inte utomlands och bistånd till utlandsresor bedöms mycket restriktivt, även för utländska medborgare. Om sådan beviljas är det inte för rekreation utan för att den sökande har ett omfattande socialt eller arbetsmarknadsrelaterat rehabiliteringsbehov och det klart framgår att han eller hon med resan skulle göra stora framsteg.

Personer som av hälsoskäl eller för medicinsk rekreation behöver resa, kan också beviljas bistånd till rimliga kostnader. Det innebär inte att socialbidrag ska utgå till resor som direkt betingas av ett sjukvårdsbehov. Sjukvårdens huvudmannaskap kvarstår. I dessa sammanhang bör även eventuella kommunala fondmedel beaktas.

Liksom för övrigt ekonomiskt bistånd gäller bedömning av vad som är skälig levnadsnivå utifrån vad en låginkomsttagare har råd med för sig och sin familj. Det är viktigt att beakta att barn till föräldrar

med löpande ekonomiskt bistånd, bör beviljas bistånd till rimliga kostnader för vistelse i läger, koloni eller till skolresa.

3.16 Bilkostnader och innehav

Utgifter för egen bil kan godtas vid beräkning av ekonomiskt bistånd om övriga villkor för arbetsresor mm är uppfyllda eller om behov finns p.g.a. fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. Sådana behov ska styrkas med läkarintyg eller liknande. Det gäller

kostnader för reparationer, fordonsskatt, trafikförsäkring och obligatorisk kontrollbesiktning.

Innehav av bil godtas inte generellt utan prövas individuellt om det t ex kan handla om att ta sig till och från arbetet vid avsaknad av allmänna kommunikationer eller samåkning eller av klart angivna sociala skäl. Innehav kan godtas även då behov anses föreligga för att kunna vara arbetsökande, under förutsättning att arbete söks på orter dit man inte kan komma med allmänna kommunikationer.

Värdet av bilen skall dock vara lågt.

Behov av och behov av inköp av bil p.g.a. fysiska eller psykiska funktionshinder, hänvisas till andra huvudmän.

I övriga fall bedöms bilinnehav utgöra en realiserbar tillgång.

3.17 Träningslägenhet/Andrahandskontrakt

Socialt kontrakt genom socialnämnden kan endast tecknas för person som har sin hemvist i kommunen och är eller riskerar att bli bostadslös och den enskildes möjlighet och/eller förmåga att hitta egen lägenhet är uttömd. Det beviljas inte till sökande som vill förändra sin boendeform, storlek eller standard. Målet med insatsen är att den enskilde skall få förstahandskontrakt.

Om ett socialt kontrakt beviljas är ett krav att den enskilde accepterar ett förmedlingskonto.

Tillsyn i lägenheterna sker löpande.

Se vidare riktlinjer för sociala kontrakt.

3.18 Ekonomisk rådgivning

Den ekonomiska rådgivningen är en del av konsument Borås. Rådgivningen är kostnadsfri för Ulricehamns invånare som kan få hjälp med:

- Genomgång av privatekonomi och att göra en hushållsekonomisk översikt
- Ge råd om hanterande av skulder
- Arbeta fram förslag till betalningsplaner och kontakta/förhandla med fordringsägare
- Ge information, råd och stöd i samband med skuldsanering

Tidsbeställning på telefon 033-35 75 95

Besöksadress: Stadshuset, Kungsgatan 55 Borås

3.19 Förmedlingsmedel

Ansökan hos socialsekreterare. Om utredning visar behov av en sådan insats kan förmedlingsmedel beviljas i högst 6 månader, sen skall insatsen utvärderas. Obligatorium vid sociala kontrakt.

Syftet med förmedlingsmedel är bl a att hjälpa den enskilde/familjen med vardagsekonomi.

Man kan även göra en ansökan om god man och i vissa fall förvaltare.

3.20 Jobbstimulans

För den/de i hushållet som fått ekonomiskt bistånd under sex månader i följd skall 25 % av arbetsinkomsten från eget arbete efter skatt inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd. Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år därefter måste kravet på ekonomiskt bistånd utbetalas sex månader i följd för att på nytt uppfylla kravet på jobbstimulans.

Om hushållet ansöker om ex hyresskulder, elskulder och behov av matpengar som uppstått trots att hushållet haft inkomster skulle täckt behovet så skall även de 25 % räknas med vid bedömningen.

3.21 Bilbarnstol

Kostnad/hyra bilbarnstol kan beviljas. De första 9 månaderna kostar hyra av NTF 400 kr (2015) sedan i takt med att barnet växer ca 100 kr/månad. Inköp av begagnad barnstol skall övervägas.

3.22 Fritidspeng

Fritidspengen gäller för barn i hushåll - årskurs 4-9 - som vid ansökningstillfället är aktuellt för försörjningsstöd. Hushållet skall dessutom ha haft sådant stöd under minst sex månader (behöver ej vara sammanhängande) under en 12- månaders period och har då rätt till ersättning från socialnämnden för barns deltagande i fritidsaktiviteter.

Fritidspengen får högst ersätta 3 000 kr per barn och 12-månadersperiod.

Ersättning lämnas endast för fritidsaktiviteter som är regelbundna och ledarledda.

Om barnet bor varaktigt även i ett annat hushåll (växelvis boende) har respektive hushåll endast rätt till hälften av fritidspengen under förutsättning att övriga krav är uppfyllda.

Mer information se socialstyrelsens meddelandeblad nr 3/2014, juni 2014.

3.23 Umgänge/umgängeresor med förälder

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos skall vara med och bekosta umgänget utifrån ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till den andre förälders ekonomi.

Umgängesnorm = Personlig norm för barnet/barnen i aktuell ålder delat på antal umgängesdagar.

4 INKOMSTBERÄKNING

4.1 Inkomster som skall beaktas

Vid beräkning av försörjningsstöd och annat bistånd görs avdrag för alla nettoinkomster (med nettoinkomst avses inkomster efter avdrag enbart för preliminär skatt). Exempel på inkomster kan vara:

- arbetslöshetsunderstöd
- avgångsvederlag
- arbetsinkomstarbetslöshetsunderstöavgångsvederlag
- barnbidrag inkl flerbarnstillägg
- bostadsbidrag, bostadstillägg
- familjebidrag
- pension (inkl barnpension och barntillägg)
- tilläggspension eller pension från tidigare arbetsgivare
- familjehemsersättning (arvodesdel)
- föräldrapenning (**7 dagar/vecka i högst 1 år**)
- vårdbidrag exklusive merkostnadsbelopp
- hyresinkomst
- inkomst av kapital
- livränta
- sjukpenning
- sjukersättning
- aktivitetsersättning
- skatteåterbäring (**räknas INTE som inkomst om den tagits i anspråk av kronofogdemynd)**)
- studiebidrag/studiemedel/studielån
- underhållsbidrag
- överskjutande skatt
- realiserbara tillgångar
- kommunalt vårdnadsbidrag
- skadestånd

4.2 Inkomster som inte skall beaktas

De inkomster som inte skall beaktas är handikappersättning, omkostnadsersättning, extra tillägg till studiebidraget, barn och ungdomars inkomster av eget arbete som understiger ett basbelopp

(2015: 44 500 kr), samt tillfälliga mindre bidrag från fonder och stiftelser.

4.3 Skattejämkning och förbehållsbelopp

Den enskildes möjlighet att få skattejämkning skall beaktas. De vanligaste skälen för skattejämkning är högre resekostnader till och från arbetet, räntekostnader för egnahemsägare samt vid ojämn inkomst eller vid inkomst endast del av året.

4.4 Sparmedel och andra tillgångar

Kontanter, banktillgodohavande och andra lätt realiserbara tillgångar bör i skälig utsträckning förbrukas till försörjningen innan bistånd beviljas. Om tillgångarna inte är omedelbart tillgängliga bör skäligt rådrum ges (tre månader). Vid längre rådrum skall omständigheten redovisas.

Vid bedömning av bidragsbehov för pensionär skall sparkapital på 0,5 prisbasbelopp (22 250 kr år 2015) accepteras.. Det sparade beloppet ska kunna möjliggöra för pensionären att ha pengar till sin begravning.

Socialnämnden bör kunna räkna av ett barns eller en skolungdoms tillgångar eller inkomster av kapital mot barnets del i familjens kostnader inklusive boendekostnaden. Barn bör dock kunna ha sparade medel upp till 15 procent av basbeloppet (2015: 6 675 kr) utan att det vid ansökningstillfället påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet.

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över, bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

4.5 Bostadsbidrag

Bostadsbidrag räknas som inkomst.

Möjligheten att få bostadsbidrag då barn är omhändertagna, vistas på institution eller vid umgänge med barn bör uppmärksammas.

5. SÄRSKILDA GRUPPER

5.1 Vuxna personer med gemensam bostad

Personer som har gemensam bostad får i första hand anses ha inkomster och utgifter ihop, dvs en ekonomisk hushållsgemenskap. Ogifta samboende bör likställas med gifta samboende även i det fall det föreligger formellt hinder för giftermål. Om det av omständigheterna **klart** framgår att ogifta samboende har skild ekonomisk hushållsgemenskap bör ekonomiskt bistånd utgå som till två enskilda. Det är den sökande som ska visa på dessa omständigheter.

5.2 Hemmavarande ungdomar med inkomst

Hemmavarande ungdomar över 18 år som inte går på gymnasium skall själv ansöka om ekonomiskt bistånd vid behov

5.3 Hemmavarande ungdomar utan inkomst

Hemmavarande ungdomar över 18 år som erhåller studiebidrag, dvs föräldrar är försörjningsskyldiga, räknas som medlemmar i familjen. Högst till 21 års ålder.

5.4 Arbetslösa

Rätten till bistånd enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen föreligger ej om den hjälpsökande vägrar ta anvisat lämpligt arbete eller sagt upp sig utan giltiga skäl. Personer som utan godtagbara skäl vägrar stå till arbetsmarknadens förfogande eller ej deltar i kompetenshöjande åtgärd, ska få avslag eller reducering av sin framställan om försörjningsstöd. Bistånd kan beviljas endast i den utsträckning som det är nödvändigt för att förebygga en direkt nödsituation. I de fall där den hjälpsökande kan bedömas vara berättigad till arbetslöshetsersättning, skall det styrkas att sådan ansökan inlämnats.

Regelbunden kontakt med arbetsförmedlingen eller annan ska hållas. Samarbetet ska leda till en individuell hjälp för den enskilde, och för att få egen försörjning. Treparsamtal skall göras regelbundet.

Skall undantag göras från kraven att vara aktivt arbetssökande skall individen uppvisa dokumentation eller intyg på detta från annan myndighet som säger att man inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande eller bedömning av socialsekreterare, kan ex vara pågående missbruk eller psykisk ohälsa.

5.5 Studerande

Föräldrars underhållsskyldighet upphör när barnet fyllt 18 år. Går barnet i skolan vid denna tidpunkt är föräldrarna dock underhållsskyldiga så länge skolgången pågår, dock längst till 21 års ålder. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning. Studerande i gymnasieskolan (även över 18 år) som bor hos föräldrarna räknas normalt in i familjen vid socialbidragsprövning.

När det gäller ungdomar som kommit till kommunen som flyktingar, ska de ges möjlighet till grundskole- och gymnasieutbildning på samma sätt som andra ungdomar.

Vuxenstuderande skall i första hand försörja sig genom samhällets studiestödssystem eller motsvarande

5.6 Utländska medborgare

Människor som befinner sig i landet (t ex turister, arbetssökande, affärsresande, EU-emigranter) har i princip rätt till bistånd i en akut nödsituation i den kommun där personen vistas. Utländsk medborgare hänvisas till den sökandes hemlands konsulat för färdbiljett till hemlandet eller kan beviljas en färdbiljett av socialtjänsten. Den som inte vistas i Sverige och är bosatt utomlands kan inte få bistånd med stöd av socialtjänstlagen.

Normerna för bistånd till utländska medborgare anpassas successivt till EG-rättsliga regler och Ulricehamns kommun följer Socialstyrelsens rekommendationer . Nordiska medborgare har samma rätt till bistånd som svenska medborgare enligt samma regelverk.

5.7 Asylsökande

Bistånd som motsvaras av förmåner enligt LMA (Lagen om mottagning av asylsökande) skall ges av Migrationsverket oavsett om den asylsökande bor på förläggning eller har eget boende. Asylsökande har därmed inte rätt till försörjningsstöd enligt Socialtjänstlagen.

5.8 Vårdtagare vid institution

Ulricehamns kommun har beslutat att ta ut en dygnsavgift vid institutionsvistelse om den enskilde har inkomst. Individuell bedömning utifrån den enskildes godtagbara utgifter.

2015: max 80 kr per dygn..

För vuxen person utan egen inkomst som vårdas i hem för vård och boende kan den enskilde ansöka om fickpeng.

Egna utgifter med belopp motsvarande minimibelopp om 1 500 kr/månad för år 2015.

(avser kläder/skor 530 kr, fritid 400 kr, hygien 260 kr, övrigt ospec 310 kr).

Personer som är häktade eller avtjänar påföljd skall **inte** beviljas fickpengar genom socialtjänsten. Kriminalvårdsstyrelsen svarar för dessa kostnader.

För den som vistas i anstalt inom kriminalvården eller vårdas på sjukhus på initiativ av någon annan än en kommun har folkbokföringskommunen ansvar för bistånd, stöd och sociala tjänster. Det gäller även för behov som aktualiseras inför avslutningen av sådan vistelse eller vård.

För den som vistas på anstalt inom kriminalvården kan bistånd till det egna boendet i Ulricehamns kommun beviljas om personen var folkbokförd på den adressen då straffet utfärdades. Detta gäller endast om straffet är kortare än 6 månader. Möjligheten att hyra ut i andra hand ska först beaktas. Biståndet beviljas för att möjliggöra en rehabilitering efter

avtjänat straff. Om den sökande inte har för avsikt att bo i lägenheten efter avtjänat straff, finns ingen grund att bevilja bistånd till boendet

5.9 Extra peng i december till barnfamiljer

Till barnfamiljer och så länge föräldrarna är försörjningsskyldiga och haft försörjningsstöd löpande mer än 6 månader och längre kan extra bistånd beviljas med 300 kr/barn.

5.10 Tappad plånbok

Tappad plånbok är i första hand en försäkringsfråga. Kopia på polisanmälan begärs in tillsammans med kontoöversikt och aktuella kontoutdrag. Endast nödprovning görs.

5.11 Företagare eller personer med fria yrken

Ekonomiskt bistånd beviljas i regel inte till den som är egen företagare.

Sökande med fria yrken ex konstnärer, författare skall prövas på samma sätt som övriga med samma krav mot motprestation.

6. SÄRSKILDA FRÅGOR

6.1 Hyresdel för ungdom som bor hos föräldrarna.

Avgörande för rätten till bistånd till hyresdel är om det skett en förändring i den unges faktiska ekonomiska situation. Har den unge inte betalat hyra tidigare så utgör inte enbart den omständigheten att gymnasiestudierna avslutats skäl till att bevilja bistånd till hyra.

Dock om familjen förlorar sitt bostadsbidrag då den unge avslutat sina gymnasiestudier kan detta komma att betraktas som en "hyreskostnad" om situationen i övrigt är lika.

Omvänt gäller således att har den unge fortlöpande betalat hyra bör bistånd kunna utgå med beaktande av hans eller hennes del av den gemensamma boendekostnaden.

6.2 Återkrav

Vid ansökan om förskottering eller mot återkrav av social förmån skall prövning av hjälpbehovet ske efter samma riktlinjer som vid andra ansökningar. Återkrav kan således inte göras mot framtida ekonomiskt bistånd eller eventuell framtida inkomst.

Ekonomiskt bistånd jml 4 kap 1 § SoL mot återkrav jml 9 kap 2 § SoL kan endast beviljas;

1. som förskott på en förmån eller ersättning
2. till den som är indragen i arbetskonflikt, eller
3. till den som på grund av förhållanden som han eller hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar.

Återsökning av återkrav jml 9 kap 2 § SoL direkt till försäkringskassan, kan endast göras retroaktivt, d v s om biståndet har getts utan villkor om återbetalning. Om biståndet getts med villkor om återbetalning kan det endast återkrävas av den enskilde. Fullmakt för utbetalning av lön eller a-kassa betraktas som återkrav av den enskilde.

Bistånd som beviljas jml 4 kap 2 § SoL, har den enskilde inte rätt till enligt lag. Biståndet kan därför beviljas under villkor om återbetalning jml 9 kap 2 § , andra stycket SoL.

Beslut som avser ekonomisk hjälp mot återkrav ska vara skriftligt. Det skall innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten. Det är också viktigt att det framgår när och på vilket sätt återbetalning ska ske. Beslutet ska också delges den enskilde.

Det betyder att den som beviljats bistånd ska underteckna beslutet där återbetalningsskyldigheten framgår eller underteckna delgivningskvitto.

6.3 Utbetalning av bistånd

Biståndet skall med få undantag, betalas ut via konto med riktmärke 25:e – 27:e varje månad.

Rekvision skall endast användas efter noggrann individuell prövning och i speciella situationer.

6.4 Misstänkt socialbidragsbedrägeri

Polisanmälan enligt 6 § Bidragsbrottslagen ska ske när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts. Bedömning av uppsåt skall göras.

BILAGA 1 - Riksnorm

Riksnorm år 2015

Riksnormen utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna beräknade enligt följande tabeller.

Personliga kostnader vuxna, i kronor	
Ensamstående	Sammanboende
2 950	5 320

Personliga kostnader per hemmavarande barn och skolungdom, i kronor							
0-1år	1-2år	3år	4-6år	7-10 år	11-14år	15-18år	19-20 år
1 740	1 980	1 730	1 980	2 410	2 840	3 250	3 280

Barn i skolåldern, 7–18 år, förutsätts få kostnadsfri skollunch.

Gemensamma hushållskostnader, i kronor						
1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers--
930	1 040	1 310	1 490	1 710	1 950	2 120

För hushåll med fler än 7 personer beräknas kostnaden för varje tillkommande hushållsmedlem som skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer.

För en vuxen person som inte är att anse som samboende, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, beräknas normen såsom personliga kostnader för ensamstående plus kvoten av de gemensamma kostnaderna för hushållet och antalet medlemmar i hushållet

(ex. hushåll med 3 pers.: 1 310kr :3= 436 kr/pers).

BILAGA 2 - Hyreskostnader

Utgångspunkten vid bedömning av **skälig boendekostnad** och standard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normal har råd med.

Nedanstående belopp skall ses som en vägledning och är bruttobelopp.

1 vuxen	3 746 kr
2 vuxna	4 266 kr
1-2 vuxna + 1 barn	4 684 kr
1-2 vuxna + 2 barn	5 827 kr
1-2 vuxna + 3 barn eller fler	6 619 kr
Ungdomar under 25 år	3 000 kr

BILAGA 3 - Bastandvård

INFORMATION till berörda tandläkare om regler för ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader.

Följande regler har utarbetats i Ulricehamns kommun.

Med **bastandvård** avses:

- 1. Lindra värk/smärta**
- 2. Uppnä godtagbar tuggförmåga**
- 3. Undanröja betydande sociala svårigheter**

Terapi- och kostnadsförslag skall skickas till handläggande socialsekreterare.

Övrig tandvård som inte omfattas av akutbehandling eller behandling enligt riktlinjerna kan som huvudregel inte ersättas genom ekonomiskt bistånd. Skulle synnerliga skäl föreligga för sådan krävs en noggrann motivering med beskrivning av konsekvenserna för patienten vid utebliven behandling för att ekonomiskt bistånd skall kunna utgå.

Vid uteblivet besök, som inte avbokats i förväg, skall patienten själv betala den kostnad som uppstår. Tandläkaren ska inte fortsätta behandlingen innan kostnaden är reglerad. Handläggande socialsekreterare informeras omgående.

Vid oklarheter eller frågor kontakta handläggande socialsekreterare.

ULRICEHAMNS KOMMUN

Individ- och familjeomsorgen/vuxen

523 86 Ulricehamn

Telefon reception: 0321 – 59 56 00

Terapi- och kostnadsförslag för bastandvård

Patient:

Personnr:

Statusuppgifter

Tand	18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28	48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38			
Karies																																			
Pardontal diagnos																																			
Periapikala förändringar																	Bettförhållanden																		

TERAPIFÖRSLAG Viktigt! Fyll i åtgärdsnummer för varje tand.

Tand		18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
Åtgärd kod																	
Tand		48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38
Åtgärd kod																	

Total Patientavgift (=)

Enligt specificerad datautskrift

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

.....

Kostnadsförslaget skickas till: Socialsekreterare.....telefon.....

Uteblivna besök debiteras klienten

Tandläkare.....

Adress.....

Telefon.....